

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2704/16-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Základní škola a Mateřská škola Klecany, okres Praha - východ
Sídlo	250 67 Klecany 375
E-mail právnické osoby	zsklecany@volny.cz
IČ	75033852
Identifikátor	600052249
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Vladimír Lacina
Zřizovatel	Město Klecany
Místo inspekční činnosti	250 67 Klecany 375
Termín inspekční činnosti	1. 12. 2016 – 5. 12. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy, základní školy (dále ZŠ), školní družiny, školní jídelny a školní jídelny – výdejny.

K 30. září 2016 se v 19 třídách ZŠ vzdělávalo 440 žáků (92 % kapacity školy). Celkový počet žáků se od předešlé inspekční činnosti (v r. 2012) o třetinu zvýšil.

Vzdělávání se uskutečňuje podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Naše škola“ (dále ŠVP ZV).

V ZŠ bylo k termínu inspekční činnosti evidováno 55 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), jeden žák je mimořádně nadaný a 5 žáků s jiným než českým mateřským jazykem. Pro 33 žáků škola zpracovala individuální vzdělávací plány (dále IVP).

Škola leží v lokalitě, v níž se nedaří získávat odborně kvalifikované pedagogy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) splňuje předpoklady pro výkon funkce. Školu vede devátým rokem. Nedaří se mu stabilizovat pedagogický sbor a získávat odborně kvalifikované učitele ZŠ, třebaže o to usiluje zejména prostřednictvím inzerce a úřadu práce. Pedagogický sbor ZŠ tvoří 29 pedagogů (26 učitelů, 3 asistenti pedagoga). K termínu inspekční činnosti byl v ZŠ vysoký podíl (35 %) učitelů bez odborné kvalifikace.

Výjimku umožňující bez odborné kvalifikace vykonávat činnost pedagoga má jeden učitel. Žádný z pedagogů bez odborné kvalifikace nestuduje za účelem jejího získání. Příznivé nebylo zastoupení odborně kvalifikovaných pedagogů ani ve školním roce 2015/2016. Nestabilita pedagogického sboru je zřejmá z vysokého počtu učitelů, kteří ve školních rocích 2015/2016, 2016/2017 odešli (42 %, z toho 60 % kvalifikovaných). Důvody odchodu kvalifikovaných pedagogů jsou srovnatelné s jinými školami stejného typu (nástup na mateřskou dovolenou; odchod do starobního důchodu; ukončení termínovaného pracovního poměru; ukončení pracovního poměru ve zkušební době, dohoda o ukončení pracovního poměru uzavřená mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem – jedna učitelka). Důvody odlivu nekvalifikovaných učitelů byly obdobné s výjimkou odchodu na mateřskou dovolenou a do starobního důchodu. Dohodou odešla po ukončení školního roku 2015/2016 jedna učitelka (vyučovala v prvním ročníku), která si příslušným magisterským studiem nedoplňovala chybějící odbornou kvalifikaci pro učitele prvního stupně ZŠ.

Nezískání náhrady za pedagogy, kteří ze ZŠ odešli, bylo ve školním roce 2016/2017 důvodem ke spojení dvou tříd šestého ročníku. Nepříznivý stav v zastoupení kvalifikovaných učitelů ve školním roce 2016/2017 je na obou stupních školy. Pouze v jedné ze tří prvních tříd a jedné ze tří druhých tříd vyučují odborně kvalifikované učitelky. V dalších sedmi třídách prvního stupně vyučuje pět odborně kvalifikovaných učitelek. Na druhém stupni vyučuje v šesti třídách ze třinácti pedagogů pouze devět odborně kvalifikovaných.

Rozhodnutí ředitele personálně zabezpečit některé třídy prvního a druhého ročníku ve školních rocích 2015/2016, 2016/2017 začínajícími nekvalifikovanými učitelkami bylo nepromyšlené. Důvodem k hospitační činnosti ředitele u těchto pracovníků byl zejména podnět rodičů na příliš náročný přístup jedné z nich k žákům, kteří ve výuce nestačili. Oprávněnost podnětu se hospitační činností ředitele potvrdila. Potřebná opatření vedení školy týkající se zejména metodického vedení této učitelky a vyhodnocování její práce však nebyla realizována.

Podpora začínajících, nekvalifikovaných a nových učitelů je nedostačující. V ZŠ není využívána pozice uvádějícího učitele ani forma vzájemných hospitací. Uvádění do praxe učitelů potřebujících podporu není účinné ani systematické, spočívá pouze v konzultacích s ostatními kolegy. Část kompetencí (včetně kontrolní a hospitační činnosti) ředitel delegoval na svou zástupkyni, která je současně i výchovnou poradkyní pro první i druhý stupeň. Tato kumulace funkcí je málo efektivní. Četnost hodnocení výuky pedagogů vedením školy na základě hospitačních zjištění a poskytování jim zpětné vazby neodpovídá potřebám školy. Učitelé jsou hodnoceni v intervalu delším než rok, což neumožňuje vedení školy dostatečně pružně ovlivňovat kvalitu výuky. Tento nedostatek se projevil i v kvalitě hospitované výuky v průběhu inspekční činnosti.

Na vedení školy se pedagogové podílejí prostřednictvím činnosti předmětových komisí a metodického sdružení. Rozhovory s pedagogy dokládají, že se ale zabývají spíše organizačními záležitostmi, koncepční otázky související s uskutečňováním vzdělávání projednávají komise jen výjimečně.

Plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2016/2017 nevychází z potřeb školy, neboť nezahrnuje studium ke splnění kvalifikačních předpokladů.

Vnitřní informační systém je funkční, založen je na osobním předávání informací, využívány jsou nástěnky a elektronická komunikace. Ke sdílení informací slouží také pravidelná jednání pedagogické rady a provozní porady.

Webové stránky školy obsahují dostatek aktuálních informací o činnosti a výsledcích ZŠ. Informovanost zákonných zástupců žáků a následně i komunikace s nimi je zajišťována obvyklými způsoby (žákovské knížky v listinné i elektronické podobě, pravidelně konané třídní schůzky, možnosti konzultací osobně, telefonicky nebo e-mailem). V případě potřeby jsou realizovány mimořádné třídní schůzky. Nedostatkem v činnosti vedení školy je, že jedna z nich (školní rok 2015/2016) byla svolána bez jeho vědomí.

Spolupráce se školskou radou je funkční. Úzká je spolupráce se zřizovatelem především v oblasti materiálních podmínek, v minulém školním roce i při řešení petice zákonných zástupců žáků z důvodu nesouhlasu s odchodem nekvalifikované učitelky. Petice byla adresována zřizovateli.

Dobrá je spolupráce se základními školami v okolních obcích, např. v různě zaměřených soutěžích, či s místní základní uměleckou školou, kterou navštěvuje významný podíl žáků ZŠ. V letošním školním roce byl navázán kontakt s partnerskou školou v Polsku. Funkční je spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, institucemi, kulturními a sportovními organizacemi. Škola se zapojuje do veřejného života místní komunity.

ŠVP ZV není v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání zejména v obsahu osnov některých předmětů.

Počty hodin vyučovacích předmětů zařazených do rozvrhů hodin jednotlivých tříd odpovídají učebnímu plánu ŠVP ZV. Nedostatek byl zjištěn v organizaci vzdělávání žáků 6. a 7. ročníku (někteří žáci mají 7 vyučovacích hodin v dopoledním vyučování) a v zastupování nepřítomných pedagogů vychovatelkou školní družiny.

Poradenské služby a pomoc při řešení problémů žákům a jejich zákonným zástupcům nabízí a realizuje výchovná poradkyně a školní metodička prevence, které neabsolvovaly požadované studium pro výkon příslušných specializovaných činností. Zákonní zástupci jsou seznámeni se zajištěním školního poradenství. V případě potřeby mohou poradenské pracovnice kontaktovat.

Výchovná poradkyně svou činnost plánuje a každoročně také vyhodnocuje. Zabývá se organizací podpory žáků se SVP, kariérním poradenstvím a řešením výchovných problémů v tzv. výchovné komisi. Poradenství poskytované žákům ohroženým školní neúspěšností vykazuje dobrou úroveň. Tito žáci jsou vyhledáváni, komunikováno je s jejich zákonnými zástupci (např. projednávání školou doporučeného využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení) a se školskými poradenskými zařízeními (např. příprava podkladů pro speciálně pedagogická a psychologická vyšetření). Žáky ohrožené školní neúspěšností identifikují pedagogové, s jejich problémy seznamují výchovnou poradkyni. Každý případ je řešen individuálně, nejčastěji pohovory s žákem a jeho zákonnými zástupci. Individuálně jsou stanovována opatření, škola také efektivně využívá možností nových pravidel o naplnění vzdělávacích potřeb žáků se SVP. Na základě doporučení školského poradenského zařízení škola zpracovala IVP mj. také pro jednoho žáka mimořádně nadaného a jednoho žáka s jiným než českým mateřským jazykem s jazykovou bariérou. V zajišťování podpory žáků se SVP uskutečňované ve výuce podle doporučení školských poradenských zařízení a ve zpracování IVP pro tyto žáky byly ale při inspekční činnosti zjištěny nedostatky, např. podpora žáka asistentem pedagoga nebyla poskytována v rozsahu doporučeném školským poradenským zařízením, výuka podle IVP byla realizována bez žádosti zákonného zástupce a jeho informovaného souhlasu.

V prevenci sociálně patologických jevů a rizikového chování postupuje ZŠ podle minimálního preventivního programu. Témata prevence jsou smysluplně zařazena do vzdělávacích obsahů různých vyučovacích předmětů (zejména prvouka, přírodověda, občanská a rodinná výchova). Výskyt sociálně patologických jevů škola řeší prostřednictvím výchovné komise a spoluprací s orgánem sociálně-právní ochrany dětí (záškoláctví). Přínosné pro zlepšování sociálního klimatu v ZŠ je, že se na estetické úpravě vnitřních prostor společně aktivně podílejí pedagogové i žáci.

Škola dostatečně zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a dalších činnostech. Prováděny jsou pravidelné revize a přijímána jsou opatření k odstranění nedostatků. Žáci jsou s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví prokazatelně seznamováni. Úrazy škola eviduje v knize úrazů a přijímá preventivní opatření. Nejvíce úrazů žáků souvisí s jejich pohybovými aktivitami.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitováno bylo vzhledem k obsahu podnětu zejména ve výuce, kterou vedli učitelé bez odborné kvalifikace, začínající, nově nastoupivší a vychovatelka školní družiny.

Všechny hospitované hodiny byly připravené a v souladu s ŠVP ZV.

Složky obsahu cíle však nebyly vyvážené, více byly zaměřeny na vědomostní složku, méně na dovednostní a postojoyou. Vyučující kladli na žáky srozumitelné požadavky, které však byly méně zaměřeny na rozvoj jejich kritického myšlení. Žáci byli většinou aktivní a měli o výuku zájem, třebaže pestrost forem a metod výuky byla nižší, převažovala frontální výuka a řízený rozhovor. Individuální vzdělávací potřeby nebyly dostatečně zohledňovány. Zpětná vazba od pedagogů k činnostem žáků byla rovněž nižší, sebehodnocení žáků v hodině či jejich vzájemné hodnocení bylo jen výjimkou. Náročnost výuky byla kvalitní, vhodně byla využívána i didaktická technika. Ve výuce byly zaznamenány některé organizační nedostatky způsobené zejména pedagogickou nezkušeností, až na výjimku nebyly shledány odborné chyby.

Ve výuce českého jazyka a literatury a dějepisu učitelky většinou zařazovaly i relaxační metody jako prevenci únavy žáků. Přesto byla tato prevence v některých případech méně

účinná. Žáci byli dle příslušného cíle hodiny vedeni k tichému i hlasitému čtení a k porozumění přečteného textu, tvoření slov a vět, procvičování a upevňování mluvnického učiva. Na druhém stupni byla zaznamenána samostatnost žáků v práci s informacemi. Ve většině hodin však chybělo závěrečné shrnutí a zhodnocení naplnění stanovených cílů. Žáci prokazovali dovednosti a znalosti, které odpovídaly jejich věku a požadovaným výstupům dle ŠVP ZV.

V hospitovaných hodinách matematiky na prvním stupni ZŠ se při výuce několikrát vyskytly nedostatky v organizaci činnosti žáků a v méně efektivním využití jednotlivých metod i forem práce. Ve třídách většinou panovalo klima podporující učení. Pedagogové v převážné míře komunikovali se žáky přátelsky a zdvořile, projevovali vstřícnost a zájem o žáky, vycházeli z jejich dosavadních znalostí, kladli na ně srozumitelné a jasné požadavky. Vyučující však nevytvářeli pro většinu žáků prostor pro rozvíjení vzájemné spolupráce. Pedagogové se až na výjimky snažili vhodně zařazovat do výuky aktivizující prvky. V průběhu hodin často chybělo těsnější propojení učiva s reálnými životními situacemi, formativní hodnocení a zpětná vazba k činnosti žáků ze strany učitele.

Na úroveň vzdělávání žáků ve většině hospitovaných hodin přírodovědných předmětů měla pozitivní vliv odborná kvalifikovanost a pedagogická zkušenost vyučujících. Kvalitní také byla hodina chemie vyučovaná pedagogem bez odborné kvalifikace pro učitele druhého stupně, která byla výborně organizačně a pedagogicky zvládnutá a pro žáky vysoce přínosná.

Škola při organizaci výuky cizích jazyků na druhém stupni vytváří v souladu se ŠVP ZV z žáků více tříd stejného ročníku vzdělávací skupiny podle nadání. Kritériem pro zařazení žáků do skupin jsou výsledky ve vlastních srovnávacích testech, žáci podle jejich výsledků mohou být přeřazováni mezi skupinami různé úrovně v pololetí školního roku. V hospitované hodině vedené nekvalifikovaným pedagogem se vyskytla negativa. Žákům, kteří se ocitli v situaci nepochopení nebo nezvládnutí úkolu, nebyla poskytnuta potřebná podpora ani zpětná vazba.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Podklady k analýze a vyhodnocování výsledků vzdělávání jednotlivých žáků získává vedení školy zejména z pololetní i průběžné klasifikace. Průběžné výsledky vzdělávání žáků jsou ověřovány hlavně písemným a ústním zkoušením žáků. Přínosem pro zvyšování studijních předpokladů žáků jsou tzv. malé maturity, v nichž žáci 9. ročníku veřejně prezentují výsledky své práce s informacemi.

Výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně prezentovány na jednáních pedagogické rady. Ta se zabývá prospěchem, absencí i chováním žáků, ale projednávání konkrétních opatření ke zlepšení výsledků vzdělávání je věnována menší pozornost. Souhrnné poznatky z hospitační činnosti, která je konána neplánovitě, nejsou projednávány v pedagogické radě, učitelé tak dostávají jen částečnou zpětnou vazbu o tom, jak jejich práci vedení školy hodnotí.

V jednotlivých vyučovacích předmětech dosahuje škola očekávaných výstupů. Podle průměrného prospěchu žáků patřila ve školním roce 2015/2016 k obtížnějším předmětům matematika. V žákovských knížkách prvního stupně byly zjištěny dílčí nedostatky, např. drtivá převaha známek z českého jazyka je z mluvnického učiva, další složky předmětu jsou hodnoceny minimálně nebo nejsou hodnoceny vůbec.

Škola porovnává celkové výsledky vzdělávání s ostatními školami jen formou výsledků v soutěžích. Žáci se zúčastňují matematických, přírodovědných, společenských

i sportovních soutěžích. Pozitivem je, že účast žáků ve školních kolech soutěží je vysoká, do vyšších kol z nich postoupilo v minulém školním roce 6 % žáků.

Výsledky vzdělávání školy jsou srovnatelné se školami stejného typu. Podíl žáků prospívajících s vyznamenáním byl ve školním roce 2015/2016 na prvním stupni 83 %, na druhém 20 %. Neprospěl pouze jeden žák (druhý stupeň). Absence činila v minulém školním roce 50 hodin na žáka, z toho neomluvená absence 0, 1 hodiny na žáka. Snížena byla známka z chování 2 % žáků ZŠ (na druhém stupni).

Výsledky vzdělávání jsou zveřejňovány i na webu školy zejména prostřednictvím výročních zpráv, které mají dostačující vypovídací hodnotu.

Závěry

Hodnocení vývoje

Personální podmínky ZŠ se mírně zhoršily.

Silné stránky

Interiér školy, na jehož výzdobě se žáci aktivně podílejí, je příznivým prostředím pro realizaci ŠVP ZV.

Slabé stránky

ŠVP ZV není v souladu s RVP ZV.

Plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2016/2017 nevychází z potřeb školy, neboť nezahrnuje studium ke splnění kvalifikačních předpokladů.

Chybějící odborná kvalifikovanost pedagogů se negativně projevila zejména v organizaci hospitované výuky.

Individuální vzdělávací potřeby žáků nejsou ve výuce dostatečně zohledňovány.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

Důsledně a systematicky provádět kontrolní a hospitační činnost a poskytovat učitelům zpětnou vazbu týkající se kvality jejich práce.

Přijímat opatření ke zlepšování kvality vzdělávání a vyhodnocovat jejich účinnost.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Městem Klecany dne 12. 12. 2012, bez č. j.
2. Dodatek č. 1 ke zřizovací listině ze dne 30. 4. 2015, bez č. j.
3. Jmenování ředitele školy Městem Klecany dne 12. 12. 2007, č. j. 2619/2007
4. Rozhodnutí o nejvyšším povoleném počtu žáků ve škole, č. j. MSMT-8335/2016-5, s účinností od 1. 9. 2016
5. Roční plán na školní rok 2016/2017, webové stránky školy, bez č. j.
6. Organizační řád školy ze dne 1. 1. 2008, bez č. j.
7. Školní řád s platností od 1. 6. 2012, bez č. j.
8. Školní řád s platností od 1. 11. 2016, bez č. j.
9. Zápis z provozní porady ze dne 25. 8. 2016
10. Záznamy z hospitací ředitele, školní rok 2015/2016
11. Malá maturita - požadavky, hodnocení, dokument, bez uvedení data a č. j.
12. Školní matrika, stav k termínu inspekční činnosti
13. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2015/2016, 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
14. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2015/2016
15. Klasifikace a docházka žáků jednotlivých tříd – 2. pololetí školního roku 2015/2016
16. Žákovské knížky, školní rok 2016/2017 - vzorek
17. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Naše škola“ zpracovaný podle RVP ZV, č. j.: 244/2014, platný od 1. 9. 2014
18. Webové stránky školy zsms.klecany.cz
19. Rozvrh hodin platný k termínu inspekční činnosti
20. Třídní knihy vedené ve školních rocích 2015/2016, 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
21. Dokumentace BOZP (složka dokumentů) vedená k termínu inspekční činnosti
22. Záznam o školení vedoucích zaměstnanců v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a v oblasti požární ochrany ze dne 30. 8. 2016
23. Provozní řády odborných učeben účinné k termínu inspekční činnosti (tělocvičny, sportovně rekreačního areálu, učebny fyziky a chemie, informačního centra, dílny)
24. Rozpis dohledu nad žáky (dohledy pro jednotlivé pavilony), Pohotovosti 1. a 2. stupeň, Rozvrh dohledu - plácek – velká přestávka účinné ve školním roce 2016/2017 k termínu konání inspekční činnosti
25. Dokumentace žáků se SVP vedená ve školním roce 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
26. Plán výchovného poradce pro školní rok 2016/2017
27. Výchovné poradenství – zhodnocení školního roku 2015/2016
28. Záписy z jednání výchovné poradkyně za školní rok 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
29. Minimální preventivní program pro školní rok 2016/2017 (včetně Krizového plánu školy a Programu proti šikaně)

30. Kniha úrazů vedená ve školních rocích 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
31. Personální dokumentace pedagogických pracovníků působících v ZŠ ve školních rocích 2015/2016, 2016/2017
32. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2016/2017
33. Inspekční zpráva ČŠI ze dne 8. 3. 2012, č. j. ČŠIS-119/12-S
34. Výkazy o říditelství škol podle stavu k 30. 9. 2015, 2016
35. Výkazy o základní škole podle stavu k 30. 9. 2015, 2016
36. Zápisy o ústním jednání s ředitelem z 1. – 5. 12. 2016
37. Hlášenka volného pracovního místa, inzeráty, faktury za inzerci, e-mailová komunikace s potenciálními učiteli školy, školní rok 2015/2016
38. Souhrn chybějících (učitelů) od 1. 11. 2016 do 30. 11. 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.